

Rapport Aktiv formidling 2022 referanse 2021/500-4

Prosjekttittel: «Biblioteksamarbeid i Østre Agder. Et fellesskap for formidling og mot utenforskap.»

Tildelt kr 110.000,-

Bakgrunn

Prosjektet har omfattet folkebibliotekene i Åmli, Vegårshei, Gjerstad og Tvedestrand foruten skolebiblioteket ved Tvedestrand vgs, som har mange elever fra disse fire kommunene. Samtlige av disse bibliotekene hører hjemme i østre del av Agder. Folkebibliotekene i samarbeidet har fra 1800 til 6200 innbyggere og fra 0,5 til 1,5 årsverk i stab. Tre av dem har opplevd til dels store nedskjæringer de siste par årene, bl a med svekket mulighet til å drive med formidling som følge.

I 2020 startet disse fem bibliotekene et samarbeid om «Eg heiter Håvard Hedde» - et prosjekt for aktiv formidling i Østre Agder». Hovedformålet i dette prosjektet var formidling til grupper preget av utenforskap. I tillegg ble samarbeidet et formål i seg selv, siden det gjorde det mulig å involvere seg i formidlingstiltak over hodet, ressursene tatt i betraktning. Erfaringen var at alene er vi for små, men sammen kan vi få til en del.

Søknad, tilsagn og revidert prosjektplan

Opprinnelig var det å «skape et vedvarende samarbeidsmiljø for formidling» med i målet for prosjektet som denne rapporten gjelder. Dette skulle skje ved å danne en struktur for gjennomføring av «innholdsdelen» i prosjektet, nemlig Shared reading, digital formidling etc. Planen var også å gjennomføre f eks Shared reading basert på profil i sterkere grad enn på geografi.

I tilsagnet konsentrerte støtteyder sitt bidrag til Shared reading-delen av prosjektet, noe som nødvendiggjorde en revidering av prosjektplanen. Det å konsolidere og utvikle samarbeidet om formidling oss bibliotekene i mellom falt dermed bort som mål i seg selv.

Planen og gjennomføringen ble konsentrert om a): Kursing / sertifisering av leseledere knyttet til de enkelte bibliotekene, b): Gjennomføre Shared reading grupper ved de enkelte bibliotekene, og c): Utvikle et faglig miljø blant de samarbeidende bibliotekene.

Revidert tiltaks mål

Bygge opp erfaring og realkompetanse knyttet til Shared Reading-metodikken og etablere en praksis med denne metodikken i Østre Agder.

Roller

Prosjektadministrator og -ansvarlig: Peter Svalheim, biblioteksjef, Tvedestrand

Koordinator / faglig ansvarlig: Sigrid Nesland Vejen, bibliotekar ved Åmli folkebibliotek og sertifisert leseleder siden 2021.

Prosjektgruppe: Representanter fra de enkelte bibliotekene i samarbeidet.

Gjennomføring

Sertifisering: I februar 2022 deltok én deltaker fra hver av Gjerstad, Tvedestrand og Vegårshei folkebiblioteker samt skolebiblioteket ved Tvedestrand vgs på et todagers seminar i Shared reading ved Strand Hotell, Fevik, arrangert av Agder fylkesbibliotek. Fra folkebibliotekene i Gjerstad og Vegårshei og skolebiblioteket ved Tvedestrand vgs deltok biblioteklederne. Fra Tvedestrand

folkebibliotek deltok en fast tilkallingsvikar for biblioteket. Dette var siden fast stab ikke hadde tid og mulighet til å la seg frikjøpe verken til kurset eller den følgende rollen som leseleder.

Dette seminaret betegnet også starten på et fagmiljø av sertifiserte leseledere blant de samarbeidende bibliotekene.

Gjennomføring, Shared Reading-samlinger: I perioden har prosjektet gjennomført 34 Shared reading («Les og lytt»)-arrangementer. 12 av disse samlingene har skjedd på det aktuelle bibliotekets eget budsjett, uten frikjøp. Gruppene har samlet mellom to og seks personer.

Fordeling av gruppesamlinger og erfaringsoppsummering fra de enkelte bibliotekene:

Åmli folkebibliotek: Til sammen 14 samlinger gjennom tre semestre (vår 2022 – vår 2023, ledet av faglig ansvarlig for prosjektet. Av disse samlingene var tre for ungdommer (de tre trinnene ved Åmli ungdomsskole). «Vi har i hele prosjektperioden hatt 4 ganger i halvåret. Det ble et populært tilbud med en fast kjerne på 3-5 personer og flere som ønsket å bli med på sikt. Det var et godt fundament å bygge videre på. (...) For noen av deltagerne var det helt klart noe de så fram til og som betydde mye.»

Vegårshei folkebibliotek: Til sammen 4 samlinger med 2-5 deltakere. Gode tilbakemeldinger. Biblioteksjef er sertifisert leseleder, men har selv ikke hatt kapasitet til å lede gruppene grunnet ressursmangel ved biblioteket. Gruppene ble dermed ledet av faglig leder for prosjektet.

Gjerstad folkebibliotek: Til sammen 12 samlinger gjennom tre semestre (vår 2022 – vår 2023). Disse ble ledet av biblioteksjef / sertifisert leseleder ved Gjerstad bibliotek. «Det kommer ca. 4-5 stykker. De som kommer er begeistret og sier jeg må fortsette med dette».

Tvedestrand folkebibliotek: Til sammen 4 samlinger. Gruppene har tiltrukket seg opp mot 7 deltakere, og vært viktige for stadig flere. Det sier noe om popularitet og aktualitet at metodikken i noen grad har «spredd seg selv», ved at deltakere har invitert venner hjem til lignende samvær.

Skolebiblioteket ved Tvedestrand vgs: Skolebibliotekansvarlig er nå sertifisert leseleder. Ingen Shared reading-arrangementer er gjennomført foreløpig, grunnet manglende tid.

Det har vært vanskelig å etablere grupper på tvers av kommunegrensene, dels p g a reiseavstander, men hovedsakelig p g a at dette ville krevd en større innsats for å organisere og etablere grupper enn det vi har hatt til ressurser til. Dermed har samlingene fått karakter av å være lokale istedenfor regionale.

Fagmiljø for Shared reading

Fagansvarlig i prosjektet har arrangert to treff for leselederne, i tillegg til en felles samling under oppstarten på sertifiseringsseminaret. Viktigste tema her har vært erfaringsutveksling, tips og råd. Hun har også innhentet faglig påfyll ved å delta på eksterne seminarer knyttet til emnet, og formidlet videre det faglige innholdet herfra. Leselederne har også vært i kontinuerlig kontakt med hverandre via epost.

Måloppnåelse, oppsummering

Gjennom til sammen 34 arrangementer har prosjektet oppnådd å introdusere Shared reading til et stort antall personer og miljøer i nedslagsfeltet. Det ligger en forventning blant bibliotekbrukerne om fortsatt bruk av denne samværsformen og metodikken.

Fem leseledere ble sertifisert via kurs. De siste månedene har to sluttet ved naturlig avgang etc.

Generell erfaring er at det for mange av oss er vanskelig å gjennomføre slike grupper og tiltak utenom prosjektfinansiering, grunnet ressursituasjonen i bibliotekene våre.

Selv ved øremerkede prosjektmidler er det vanskelig for staben / biblioteklederne ved de enkelte bibliotekene å la seg frikjøpe til formidlingsformål, (som Shared reading), grunnet knappe ressurser til administrasjon og nødvendige oppgaver. Løsningen blir da ikke frikjøp, men «kjøp av tjenester».

Vei videre

I Tvedestrand var det siste arrangementet innen dette prosjektet 12. oktober 2023, med barn 10-12 år etter skoletid som målgruppe. Dette ga fine erfaringen som Tvedestrand folkebibliotek vil kunne bygge videre på. Det faller da naturlig å knytte dette til et neste prosjekt, som startet opp nå høsten 2023: «Åpen møteplass i biblioteket», som har barn 10-12 år etter skoletid som målgruppe.

Det opprinnelige bi-formålet om å utvikle og konsolidere samarbeid om formidling mellom de fem bibliotekene som deltok i prosjektet har falt bort. Faglig samarbeid og fellesskapsbygging for å løse bibliotekoppgaver innen formidling etc vil dermed først og fremst knytte an til fylkesbiblioteket.

Regnskap

Utgifter 2022-2023:

Matvarer til bevertning	Kr 507
Oppholdsutgifter ved reise	Kr 322
Opplæring, kurs (inkl opphold, ikke reise)	Kr 10 000
Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	Kr 14 958
Konsulenttjenester	Kr 83 975
Prosjektadministrasjon 30 t (egenandel)	Kr 15 000
Gjennomføring av 12 Shared reading-samlinger a 6 timer (egenandel)	Kr 36 000
Tilrettelegging for 34 Shared reading-samlinger a 1,5 timer (egenandel)	Kr 25 500
Til sammen	Kr 186 262

Inntekter 2022-2023:

Ytelse fra Nasjonalbiblioteket	Kr 110 000
Prosjektadministrasjon 30 t (egenandel)	Kr 15 000
Gjennomføring av 12 Shared reading-samlinger a 6 timer (egenandel)	Kr 36 000
Tilrettelegging for 34 Shared reading-samlinger a 1,5 timer (egenandel)	Kr 25 500
Til sammen	186 500

Pengehåndteringen i prosjektet har gått gjennom Tvedestrand kommune.

Vennlig hilsen

Peter Svalheim
Biblioteksjef
Tvedestrand folkebibliotek
T 98674181